

ૐ હારે
પ્રેમી યુગલસ્વરૂપ,

કુસુમ-લતા

નાટકનાં ગાયનો.

રચનાર

મહુમ શ્રીયુત

રણછોડદાસ ભાઈચંદ આમલીવાળા.

છપાવી પ્રસિદ્ધ કરનાર,

શ્રી 'સુરત' સુંદર વિલાસ

નાટક કંપની મોટે,

માલીક

ધીરજીલાલ અમૃતલાલ શાહ.

સર્વે હક્ક સ્વાધિન. પ્રથમાવૃત્તિ, પ્રત ૧૦૦૦.

કરંચી

'હારન' પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ-હા. ઇ.એ. જા.યુ.

સંવત ૧૯૬૭. ઇ. સ. ૧૯૧૧.

કીંમત બે આના.

મુખ્ય પાત્રોના નામ અને સંબંધ.

પુરૂષ વર્ગ

સુત્રધાર—	નાટ્યારંભે ઈશ્વરે સ્તવન કરનાર.
કુસુમસિંહ—	અજીતસિંહનો અંબીજી પુત્ર.
પ્રતાપસિંહ—	પ્રતાપગઢનો રાજા.
સત્યવક્તા—	પ્રતાપસિંહનો મુખ્ય પ્રધાન.
કુરસિંહ—	દીપકપુરનો દારૂડીઓ રાજા.
છીતોછી—	કુસુમસિંહના ખાનગી માણસો.
જાલમસિંહ—	રજપુત બહારવટીઓ.
મહાંધસિંહ—	કનકાવતીનો રાજા.
ગાદાસા—	બહારવટીઆઓનો સરદાર.
ઘેલો—	અજીતગઢનો માફ સોની.
બેચર—	ઘેલા સોનીનો સસરા.
ભૃગુરૂપી—	એક પરમાર્થી તપસ્વી.
અધારપંથી—	કુરસિંહનો કપટી સહાયક સાધુ.
શંખભારથી—	અધારપંથીનો મદદનીશ.
તુળશીદાસ—	ગુલાબ સોનારણનો આશક.
ખોખરૂંદવજ—	પ્રતાપસિંહનો પુરોહીત.
બહાદુરસિંહ—	કુરસિંહનો વિશ્વાસુ સરદાર.

સ્ત્રી વર્ગ

નદી—	સુત્રધારની સહધર્મ અરિણી.
સિતા—	પ્રતાપની પુત્રી ને પાછળથી કુસુમની સ્ત્રી.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કોપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૩૨૪૨

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ કુન્દુમલતી ગાદકાંડાં ગાથાઓ

વિક્રય ૪-૧૨-૪

નિર્મળા— ... પ્રતાપસિંહના જનનાની વિશ્વાસુ દાસી.

સુનંદા— ... લનાની ખાનગી દાસી.

સુશીલા— ... કુસિંહની પુત્રી.

ગુલાબ— ... ચેલા સોનીની વ્યભિચારી સ્ત્રી.

સાગરીકા } — ... પ્રેમળલ્ય સખીઓ.
સુલક્ષણા }

અવશેષ વર્ગ— રૂપીપુત્રો, ચેાખદારો, દુકાળીઆઓ, વારાંગનાઓ, સીપાઈઓ, દારૂડીઆઓ, લુટારાઓ, ડાકટર, અને સખીઓ અનેહીઓ વગેરે વગેરે.

પુશ ખખર

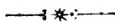

પ્રહલાદ વિજય

ત્રીઅંકી નાટક

(ગાયતો ભાષણો અને રથજા પાત્રોની સમજણ સહીત.)

કીર્તિત ૮ આના.

ચેતવણી—સદરહુ કંપનીના માલિકના નામના સ્ટેમ્પ વગરનું પુસ્તક કોઈએ ખરીદવું નહીં.

મેનેજર,

હરીભાઈ શંકરજી દેશાઈ.

શ્રી 'સુરત' સુંદર વિલાસ નાટક કંપની.

→ ❧ કુસુમ-લતા ❧ ←

૧૮૨-નાટકનો હંકસાર.

- પ્ર૦ ૧ લો—સુવધાર નટિ પ્રતિ નાટ્યવસ્તુનું નિર્દેશન કરી પ્રભુ પ્રાર્થના કરેછે.
- પ્ર૦ ૨ જો—કનકાવતિના રાગ્ન મદ્યસિંહે, પોતાના પિતા અજ્ઞાનસિંહને દગેથી મારી રાજ્ય પડાવી લીધેલું જોઈ નિરાધાર કુસુમ જંગલ માં ભટકેછે ત્યાં તેને બૃગુરૂની મુલાકાત થાયછે, તે તેને પોતાને આશ્રમે લઈ જાયછે.
- પ્ર૦ ૩ જો—અરણ્યમાં દેવિ દર્શન કરવા જતી લતાકુંવરી જે હુંદારાઓ ના હાથમાં સપડાયછે. કુસુમ તેને છોડાવેછે. ઉપકારી લતા, કુસુમ ઉપર મોહિત થાયછે. અરણ્ય પરજ સમ્પદવિનાશ થતાંમાં વચ્ચે પ્રતાપસિંહ આવી જાયછે ને પ્રતાપને વિષુદ્ધ પડી જાયછે.
- પ્ર૦ ૪ થો—કુસુમ સ્નેહથી આકર્ષાયલી લતા અરણ્યમાં સહિત રાજ્ય બગીચામાં આવેછે. ત્યાં કુસુમનો પુત્ર તેને તપ થાયછે. માર્મિક શબ્દો દ્વારા મયોદા મુકાયછે ને હૃદયગ્રંથી વધારે મજબુત થાયછે.
- પ્ર૦ ૫ મો—દુષ્કાળથી પિડાતી પ્રજા દુઃખે વ્યથ થયેલો પ્રતાપસિંહ, દીપકપુરના વયોવધ્ય રાગ્ન કુરસિંહ સાથે પોતાની લતા કુંવરીને પરણાવવાની ઈચ્છા સત્યવક્તા પ્રધાન આગળ જાહેર કરેછે. પ્રધાન ઓખ્ખી ના પાડેછે જેથી ચીદાયલો રાગ્ન તેને બરતરફ કરી નિર્મેળા દારીના અનુમત સહીત ઓખરધ્વજ પડયાને શ્રીફળ લેઈ દીપકપુર વિવાહ કરવા મોકલેછે.
- પ્ર૦ ૬ જો—પ્રજાજનને આશ્વાસન આપતો પ્રતાપસિંહ પોતાનો તમામ ખર્ચનો ખાલી થતા સુંધીની હિંમત લીડી રાજ્યની આબાદાની રાખવાની દૃઢ પ્રતિજ્ઞા લેછે.
- પ્ર૦ ૭ મો—દીપકપુરનો રાગ્ન કુરસિંહ દાશમાં ચક્રુર થઈ સુશીલાના અભ્યાસની પરિક્ષામાં ગરકાવ બનેલોછે ત્યાં ઓખરધ્વજ પડયો આવી લગ્નની વધાર્મ આપેછે.

અંક ત્રીજો.

—*—

કુંડારાઓ—

૩૯

ચલીએ સરદાર, સખ લે કે દયોઆર;
 ખંજર શમશેર ભાલા કટાર
 હો જાઓ તૈયાર, સખ લે કે તલવાર—ચલીએ.
 મારો કુટ, મીલ જાવે કાઠ પયસેદાર
 ફતેહ અપની, ઔર દુશ્મનકી દાર—ચલીએ.
 ચલીએ જટ ચલીએ બહાદુરો પહેલવાન
 દેખો સખ ગુલા ગીરી ઔર મેદાન
 કરના સંગ્રામ..... દય પયસેકા કામ
 પયસેકી દય સારી દુનિયાં ગુલામ
 વાહ પયસા પયસા (૩)

કરીઓ—

૪૦

યહ સરદાર કો કીરતાર ખુશ ખુશ રહો હરદમ
 મોહ હમારા સખકે શર પે ખુદાકા હુકમ—યહ.
 હો મુઆરક બાદી હમેશ અને રહો તન મન;
 અમન ચમન દો ખુદા સંહારીને સીતમ—યહ.
 હુસ્નતુર, અરસો પુર ચમકત ચમ ચમ,
 રંગ રમત, સંગ સંગત, ઝુમકત ઝમ ઝમ—યહ.

મુમસિંહ—

૪૧

વાદવા શુરવીર તમ બળનો પ્રકાશ
 છે શાખાશ, છે શાખાશ, શુરા રૂબપુત, છે મજબુત
 પાખો છું સતોષ અતિ મુઆ વાર—વાદવા.

કુસુમસિંહ—

૪૨

હાર મારી હાર કાપી, ચારી પર સૌ ટાંપી
છોડવા નહીં કદાપી, મારો તીર ચોટ માપી
સ્મરી અંબિકા પ્રતાપી, ધાઓ ધાઓ શુર વ્યાપી
પાપીને નાંખો ઉથાપો, મારો નાંખો દુઃખ અપાપી—હાર૦

લશ્કરીઓ—

૪૩

ચલીએજ ચલીએજ, શુરા સરદાર આહા;
જલદી ઇસવાર.....કરના દુસ્મિનકો હાર
રૂંગ પતંગ હયે દુસ્મિનોકા, જંગસે કરના ભંગ,
કામ અપન અચ્છે અચ્છે, કીએ સખકો લુટ લીએ
ક્યેદ કર લીએ બહુલ માર દીએ
કીલકારો-લલકારો-મલકારોને મારી
બાલા બરજીકા દો દુસ્મિનકો માર—ચાંચે.

કુરસિંહ—

૪૪

ખોળી કાઢું, તુને વાઢું, ઉદર ફાડું, ભૂમી પાડું
અરે નાદાન, ભુગાવી ભાન, પાપી સેનાન, લઉં તવ જાન
હરિ તુજ આળ, પાપી ચંગાળ, હવે સંભાળ, કહું તુજ
સાધુનો ધરવી સ્વાંગ, કહું ફોજને તૈયાર
ફોજી રણ માંહે નીચ પાપી તને કહું પાર
હાર કહું જટ હાર પાપુ નવ હાર, પહોંચાડુ પાર—ખોળી.

ગુલાબ—

૪૫

હું તો સેનારણ રહેલાણી, ભગ્ન બલાનું કરતી પાણી
મારું નામ ગુલાબ ગુણપાણી, મને આપ્યા જગતે જાણી
ને ધરાક-ધરમાં પેસે.....તો આ ગુલાબ સામે બેસે

